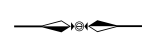

מסורת הש"ס

(א) ב"ב כ"ז, ט; ברכות כב, א; [נעלי ת, ע"ו ה:א, ד] [מגילה כא:]; ט) מכות כב: [ע"ש, ו] עירובין ד': סוכה ג, ו[ש"ג, ו] מדרש תנחומא בפסוק וז' המטיר על מדום כ"כ הירוק ויזק בתנחומא [זכר], ח) [פ' משא וע"ש היטב], ט) ד"ה שמיא, י) ג' רש"ל ר"ק, ט) ד"ה אס],

תורה אור השלם

1. וְיָסַע מִשָּׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף וַיָּצֵאוּ אֶל מִדְבַּר שׁוּר וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשַׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא יָצְאוּ מִיָּד:

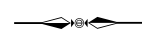
שמות טו כב
2. הָיָה כֵּל צִמָּא לְכוּ לָמִים וְאֲשֶׁר אֵין לוֹ בָּסָף לְכוּ שָׁבְרוּ וְאָבְלוּ וְלִכוּ שָׁבְרוּ בְּלֹא כֶּסֶף וּבְלֹא מִדָּנָה יֵין וְחֶלְבִי:

ישעיהו נה א

3. וַתֵּקֶה בְּעֵץ שַׁחֲלִי עַל פְּלִיגִי מִיָּם אֲשֶׁר פָּרוּ יָתֵן בָּעֵתוֹ וְעָלְדוּ לֹא יִבֹּל וְכָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלָח:

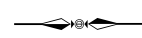
תהלים א ג

4. וַתֵּקֶה בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי יִצְלַח אֶת כָּל שְׁעָרֵי יְהוֹשׁוּ וְאֶת זָקְנוֹ וְאֶת גִּבַּת עֵקֶיוֹ וְאֶת כָּל שְׁעָרֵי יִצְלַח וּבָסַף אֶת בְּגָדָיו וְרָחֵץ אֶת בִּשְׂרוֹ בַּמִּים וְיִקְרָא יְדֵי טוֹתָנָה:

הגהות הב"ח

(א) גב' בלא תורה מיד נלחו: (ב) רש"י ד"ה עשרה וכו' גלריז כנר וקודמין לבא לבית הכנסת: (ג) תוס' ד"ה כמי וכו' פ' ר' עקיבא דר"ח סיון דההיא: (ד) בא"ח מ' אחרונים באחד חלול:

רבינו חננאל

ואסיקנה כי דברי ר' יהושע בן לוי הן יהיו דאמי' עשרה תנאין התנה יהושע, ויש חכמי' אומי' שמוסיפין. עשר תקנות תיקן עזרא. שקורין במנחה בשבת משום יושבי קרנות, ושיהיו בתורה ולא יתעסקו בדברים בטילין, ושיהיו קורין בשני ובחמישי, כי הנביאים הראשונים ראו שלא יניחו ישראל שלשה ימים בלא תורה, ותיקן שיהו קורין בשני ובחמישי תלתא גברי תלתא פסוקי כנגד כהנים ליום וישראל, אתא עזרא ותיקן תלתא גברי עשרה פסוקי כנגד עשרה בטילין, ושיהיו בני דודין ויושבין לדון בכל שיני וחמישי, דשכיחי רביס דאתו למיקרי בספרא, ושיהיו אוכלין שום בערב שבת, משום עונה, ומכבבין בחמישי, מפני כבוד השבת, ושתהא אשה משכמת ואפה, כדי שתהא פת מצויה [לעניינן, (ושתא) [ושתהא] [לעניינן, (דף סו: ושס"ט) לעולם ילמד אלס בתוך ביתו שתהא אשה מדיחה בית קמטיה במים ומהתם נמי משמע דבשאר הגוף אין צריך הדחה אלס דוקא בית קמטיה אף על גב דליכא למימר דבית קמטיה נקט לרבותא דלע"ג דביאת מיס לא בעינן ראוי לביתא מיס בעינן מכל מקום מדלא קאמר אפילו קמטיה משמע דוקא לקמטיה ולא בשאר הגוף וההיא דדודי חסרת כו' (שם דף סח.) אף על פי שאין חובה היתה רגילה לרחוץ כמו שנוהגין גם עכשיו לרחוץ כל גופה במים חמין:] ועי' מוספות נדה סו: ד"ה אס]:

והא כי אתא וכו'. ומתניתא הויא תיובתא דקמני עשרה ותו לא ור' יוחנן אמורא הוּא וקשיא ליה מתניתא: **רבי יהושע בן לוי.** אמרינהו ולא מתניתא דרבי יהושע בן לוי אמורא הוה ורבי יוחנן פליג עליה: **ומכנסים.** בגדיהם לכבוד שבת: **ואוולגים שוס.** לקמן

מפרש טעמא: **ושתהא אשה משכמת.**

ביום שהיא צריכה לאפות ואופה שחרית כדמפרש שתהא פת מזהה לעני המחזר: **סינה.** דוגמת מכנסים קטנים: **האשה חופפת.** במסרק ביום טבילתה משום חליצה. לקמן פריך הא דאורייתא היא: **רוכלין.** מציאים בשמים לנשים להתקטט **בס:** **מתוירין צעירים.** ולא יוכלו בני העיירות לעכב עליהם: **משום יושבי קרנות.** יושבי חניות כל ימות החול עוסקין בסמורה ואין קורין בשני ובחמישי תקון צניייהו קריאה ימירה: **רשומות.** מקראות: **עשרה בטילין.** בני אלס כשירים בטילין ממלאכתן לעסוק בצרכי ציבור (ו) ולצא קודמין לבית הכנסת כדי שיהיו מזהין עשרה לעת התפלה ומתפרנסים משל צבור: **משום עונה.** שמלות עונה צלילי שבת כדכר יהודה והשם מרבה את הרע דלקמן: **משחין.** מחמם את הגוף: **מנינם אס האהבה.** מתוך שמשתח את הלב: **משום צניעותא.** להתרחק מן העצירה: **בשרו נמים.** משמע שיגע בשרו למים: **דמאום.** מלוכלך: חפיפה

מרובה פרק שביעי בבא קמא

פב.

כיון דאוקמה כשעקל בית הדד כרוך עליה שיכול להליל ע"י הדחק וגראה לר"י דההיא דלקמן שבעל היין שפך את יינו מדעתו שיכול לומר בעל הדגש למה שפכת אני הייתי דוחק ומליל אצל הכא מיירי שצא בעל הדגש לשפוך את היין שגנאי צ"ד הוא שאין בעל היין יכול לעכב אלא שופך יינו של חצירו

בע"כ של חצירו אלא שנתן לו דמי יינו מתוך דובשנו והשתא הוי כעין ההיא דנחיל של דבורים שקללו בע"כ להליל נחילו וכעין זה נמי ההיא דפשתן והאי דמשני כיחידאה לא קאמר משום דמסתמא כי היכי דפליגי צההיא דנחיל כדמתן לקמן בפרק צמרא (דף קיד.) פליגי נמי בצאחייני דחד טעמא הוא: **כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה.** וא"ת מ"ש שתיקנו שני וחמישי וי"ל משום דאמר במדרש"י משה רבינו ע"ה עלה בחמישי לקבל לוחות האחרונות וירד בשני ונתרצה לו המקום ולפי שהיה עת רצון בלוחות עלייה וירידה קצבו בשני וחמישי ולכך נמי נהגו להתענות צב' וה' ואף ע"פ שעלה בהשכמה דכתיב (שמות לה) ועלית בצקר שדומה שלל העלויות היו בצקר ולא צלילה ולא תמצא כ"ח מ' יום חסירים לילה אחד אין להקפיד בכך ולפי סדר עולם נמי כן הוא דמניא כסדר עולם נמצא עלה צו' בסיון וירד צי"ו בתמוז ושצר הלוחות וצי"ח בתמוז עלה ובקש רחמים עליהם שנאמר ואתנפל לפני ה' מ' יום וגו' ובצ"ט בלא נתרצה המקום וירד משה לפסול הלוחות ועשה עוד מ' יום מל' בלב עד י' בתשרי ונתרצה המקום וירד משה צי' בתשרי והלוחות צידו בלוחות יום נתרצה המקום לישראל שנאמר ויאמר ה' סלחתי כדכרך לפיך סליחה וכפרה הוא לדורות נמצא דמ' יום אחרונים חסירים לילה שהרי ציוס ל' בלב עלה בהשכמה וירד ציוס הכפורים אס לא תאמר דעצרוה לאלול והא דכתיב בפרשת עקב ואנכי עמדתי צהר כימים הראשונים שהן מ' יום ומ' לילה הכי קאמר כימים הראשונים ולא כלילות לאחרונות היו חסירים לילה אחד ואף על גב דציטריך כימים לומר מה הראשונים צריון אף האחרונים צריון אצל

האלמנטיים כענם הו"מ למיכתב כראשונים וכתיב כימים לומר כימים ולא כלילות ואי להך דרשה לחודא אתא ה"ל למיכתב ואנכי עמדתי צהר מ' יום ותו לא וא"ת ובסוף כי תשא כתיב והי שם עם ה' מ' יום ומ' לילה וצלוחות אחרונות כתיב וי"ל דאימים שהתנפל קאי ולפי שלא פי' מעשה דלואי אכפרה בעד טטארתכם כמה עמד משה בתפלה מפרש לה הכא והא דכתיב צהר הכי ויכתוב על הלוחות היינו אחר אותם מ' יום ומ' לילה דלוחות אחרונים היו חסירים לילה וא"ת בשלמא לר' יוסי דאמר בשבת פרק רבי עקיבא (דף פו:) (א) דסיון דההיא שחא הוה בלחד בשבת ניחא דעלה צה' לפי חשבון דלחד מלא ואחד חסר דיוס ל' בלב יוס ה' הוה אצל לרבנן דלחמי דביוס צ' הוה ר"ח סיון נמצא יוס ל' בלב ציוס ו' אס לא נאמר דלרבנן צי"ו בתמוז שרף את העגל ודן החוטאים ובו ציוס עלה וציוס כ"ח בלב ירד בהשכמה ופסל לוחות ובצ"ט בלב שהיה יוס ה' עלה או נאמר שבצ"ט בלב ירד ובו ציוס עלה וגאמר שהיה אב חסר כדי שיצא יוס הירידה ציוה"כ כדאמר ביט גוחלין (ב"ב דף קכא.) שבו ניתנו לוחות אחרונות אצל לפי מדרש תנחומא (א) שאומר דצי"ו בתמוז ירד וצי"ח צו שרף את העגל ודן את החוטאים וצי"ט עלה ונמצא יוס עלייה של מ' אחרונים (ו) בזה בלול לא יצא צה' לא לרבנן ולא לר' יוסי וגם לא תמצא ירידה ציוס הכפורים אס לא נאמר דעצרוה לאלול:] ועי' תוס' שבת פט. ד"ה לסוף: **וְדַרְבִּין בב' ובה'.** וא"ת והלא קודם תקנת עזרא היו בית דין קבועין בכל יום כדאמר בכתובות (דף ג. ושס"ט) א"כ מה תיקן עזרא וכי תיקן שלא יהו קבועין אלא צב' וצה' ואומר ו' ר"ת שלא היו קבועין תחילה בכל יום אלא בעיר אחת והוא תיקן בכל עיר ועיר צב' וצה':

ושתהא אשה חופפת. אור"ת שלא תיקן חפיפה אלא צראש וכן משמע מדקאמר בסמוך דאורייתא דלמא מקטר וחפיפה נמי לא שייכא אלא צראש כדמתן בזויר (דף מז.) זויר חופף ומפספס אצל לא סורק אצל בשאר הגוף שייך לשון הדחה כדאמרין בפרק צמר דנדה (דף סו: ושס"ט) לעולם ילמד אלס בתוך ביתו שתהא אשה מדיחה בית קמטיה במים ומהתם נמי משמע דבשאר הגוף אין צריך הדחה אלא דוקא בית קמטיה אף על גב דליכא למימר דבית קמטיה נקט לרבותא דלע"ג דביאת מיס לא בעינן ראוי לביתא מיס בעינן מכל מקום מדלא קאמר אפילו קמטיה משמע דוקא לקמטיה ולא בשאר הגוף וההיא דדודי חסרת כו' (שם דף סח.) אף על פי שאין חובה היתה רגילה לרחוץ כמו שנוהגין גם עכשיו לרחוץ כל גופה במים חמין:] ועי' מוספות נדה סו: ד"ה אס]:

ושתהא אשה חופפת. אור"ת שלא תיקן חפיפה אלא צראש וכן משמע מדקאמר בסמוך דאורייתא דלמא מקטר וחפיפה נמי לא

שייכא אלא צראש כדמתן בזויר (דף מז.) זויר חופף ומפספס אצל לא סורק אצל בשאר הגוף שייך לשון הדחה כדאמרין בפרק צמר דנדה (דף סו: ושס"ט) לעולם ילמד אלס בתוך ביתו שתהא אשה מדיחה בית קמטיה במים ומהתם נמי משמע דבשאר הגוף אין צריך הדחה אלא דוקא בית קמטיה אף על גב דליכא למימר דבית קמטיה נקט לרבותא דלע"ג דביאת מיס לא בעינן ראוי לביתא מיס בעינן מכל מקום מדלא קאמר אפילו קמטיה משמע דוקא לקמטיה ולא בשאר הגוף וההיא דדודי חסרת כו' (שם דף סח.) אף על פי שאין חובה היתה רגילה לרחוץ כמו שנוהגין גם עכשיו לרחוץ כל גופה במים חמין:] ועי' מוספות נדה סו: ד"ה אס]:

ושתהא אשה חופפת. אור"ת שלא תיקן חפיפה אלא צראש וכן משמע מדקאמר בסמוך דאורייתא דלמא מקטר וחפיפה נמי לא

עין משפט ונר מצוה

קבא א מיי' פ"ב מהל' דבורים הלכה יא
קבב ב מיי' פ"ב מהל' סמג עשין קלט:
קבב ב מיי' פ"ב מהל' סמג פסלה הלכה א סמג עשין כה טו"ש"ע א"ח סי' רצב סעי' א וסי' קלה סעיף א:

קבג ג מיי' שס סמג שס:
קבד ד סמג עשין כה טו"ח"מ סי' א וסי' קלה סעיף א:

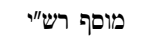
קבה ה מיי' פ"ל מהל' שבת הלכה ג סמג שס טו"ש"ע א"ח סי' רמצ:
קבו ו מיי' פ"ד מהל' אשיות הלכה א סמג לאוין פא טו"ש"ע אה"ע סי' עו סעיף י טו"ש"ע א"ח סי' רמ סעיף א:

קבז ז מיי' פ"ה שס הלכה ה סמג עשין עה:

קבח ח מיי' פ"ב מהל' מקואות הלכה טו סמג לאוין קוא טו"ש"ע י"ד סי' קלט סעיף א:

קבט ט מיי' שס פ"א סי' קלט סעיף א:

קבע י מיי' פ"ב שס הלכה טו טו"ש"ע שס סעיף ה:

מוסף רש"י

הנוטה. טפס. לתוך סדה חצירו (ב"ב ב.). שעל מנת כן הנחיל יהושע. התנה עמהם שלא יקפידו על כך (שם). מע"ש לע"ש. שהוא ליל תענוג ופציתה והנחת הגוף (כתובות סב.).